

מסורת הש"ס

(א) ג'ל מלחיה כן גרסת
הלקטין (ב) ג'ל מלחיה כ"ח
ג'ל א' (ג) ג'ל רבא
(ד) ג'ל רבא (ה) ג'ל רבא
והלמלי ע' מסופות מנינה
כא (ו) ג'ל מלחיה כ"ח
(ז) ג'ל מלחיה כ"ח

תורה אור השלם

1. בלא מלחיה על
נבוכדנצר מלכא:
2. לקצת ירחין תרי
עשר על היכל מלכותא
די בבב מלחיה ירחין
דינאל ד כו
3. בא אמרין על שלשה
פשיע אדום ועל ארבעה
לא אשיקנו על דרפא
בחרב אחיו ושתת רחמי
וטרף לער אפו ועברתו
שקרה צנח: עמוס א יא
4. כי נר מצוה ותורה
אור דרך חיים תובחוח
מקור: משלי י כב
5. בהתהלכך תנחה
אתך בשבךך שומר
עליך והקצות היא
תשיקך: משלי י כב
6. מים רבים לא יכילו
לכבות את האהבה
ותקררו לא ישטפוה אם
יתן איש את כל הון ביתו
באהבה בוז יבחו לו:
שיר השירים ח ז
7. לאמר אלהים עזבו
דרפא ותפשוהו די אין
מצלי: תהלים עא
8. כי יי אלהיך מתהלך
בקרוב מתקן להצילך
ולתת איבך לפקד ויהי
מתקן קדוש ולא יראה
בך ערות דבר ויגן
מאתריך: דברים כג טו

הגהות הב"ח

(א) ג'ל הליטות ג'ל
וקן כל העמוד: (ב) ג'ל
ד'ל אמר רב יוסף וכו'
דקאלמ בלישנא קמא:
(ג) תוס' ד'ל מלחיה וכו'
ואי דמצלא מילי הרע
לא מלל:

גליון הש"ס

ג'ל כיון שעלה עמוד
השחר. עין פסוקים ג' ע"א
נצח"י ד"ה כ"י ט"ז:

מוסף רש"י

ונטרן להו לגביריהו.
ממתינות לצעילתן וטמנות
לס רשות ללכת וללמוד
תורה צעיר אחרת (ברכות
י.א). לא בשמיעון אחי
עוריה. על שם שטמנות
עסק בפרקמטיא וסיפק
אורכי שמעון אחיו בשעה
שהיה עוסק בתורה והטו
ביניהם שיהא חלק לעוריה
בשכר תלמודו של שמעון.
למקד נקרא על שמו שלמד
על דיו (בבב"ב ב.א.)

היה נוטל פרק שלישי סוטה

כא.

עין משפט גזר מצוה

בב א מ"י פ"א מהל' ת"מ
הל' א ופ"ג מהל'
סוטה הלכה כ' סמוך עין
יט טו"ש"ע י"ד סמן רמו
ספק י:
בב ב מ"י פ"ג מהל'
סוטה הלכה כ':

תוספות שאני

דלא מפקד דינא עליהו
ואין ממחרין מן השמים
לפקוד עונותיהם עליהם
בעולם הזה אבל בישראל
ממחרין ליפרע בעולם הזה
ומדקדקין אחריהם. אלא
מעתה דואג ואחיתופל כו'
אמאי לא מגין עלייהו מגין
לא דקא אלא ר"ל אמאי
לא מפקד עליהו: אלמלי
דרשו דואג ואחיתופל הכי
לא דרפו בחר דוד מאי
דרשו וכו'. נראה דל"ג
דואג שורו על משה
באת קיימן הכא
ודואג מת כבר ועברו
ימים רבים כדאמר בחלק
דואג ואחיתופל לא ראו
זה את זה שדאג היה
בימי שאל ואחיתופל
בימי דוד ובת שבע היתה
בת אליעזר והוא היה בן
אחיתופל כדכתיב בפסוק
וכן מוכח (כרי בן מנחם)
ולא מציינו ששעה דוד רק
בדבר אוריה החתי וקרא
דלא יהיה בך ערות דבר
איירי בעוה"מ. והיינו
במשה בן שבע לפי
ל"ג דואג ואי"ג שכתוב
בכל הספרים אלא (בי)
אחיתופל לבד. לא בשמיעון
אחי עוריה תנא הוא ולמד
תורה על ידי אחיו שהיה
עוסק בפרקמטיא ומפרנסו
כדי שיהיו בוכות למדורו
של שמעון לכן נקרא על
שם עוריה אחיו. וכן ר'
יוחנן למד על ידי נשיא
שהיה מפרנסו: הלל עסק
בתורה מתוך עני כדאמר
בשמייהו שנאמר
ושם רשעים ירקב ואומר
פי' ר"ג שפי' ושבנא דתרי
שבנא הוה שבנא הסופר
אשר על הכתיב לך בא
אל הסוכן הוה ואל שבנא
רשעא. אלמא אחר היה
שבנא שבנא הראשון לא
היה אליקים על הבית.
ומיהו אומר הו' אלחנן
דשבנא הראשון ושבנא
אשר על הבית אחד
הוה והוא דכתיב אליקים
אשר על הבית היינו
סופרו היה על הבית.

(א) ג'ל ושבנא וכו' והא שכתב
רשע היה ולא מפקדן בשמים
וכו' ואמר ר"י דמרי שכתב
הוה וכו'.

מצוה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה אגוני
מגנא אצולי לא מצלא. ותימה מאי האי דקמיה צבריתא
תלה את המלצה צבר מה נר אינה מגינה אלל לפי שעה אף מלצה אינה
מגינה אלל לפי שעה אי מיצר הרע אינה מגינה כלל אי מן הפורענות
מגינה לעולם ותורה נמי למע מלל
הכתוב צבור משום דמגינה לעולם
אי מן הפורענות מלצה נמי מגנא
לעולם ואי (א) מיצר הרע דמללל הא
לא מללל אלל לפי שעה:

זה תלמיד חכם דמקא ליה
שמעתתא אליבא דהלכתא.
תימה והיך ניול מכולן והאל לא
ניול מיצר הרע צעידנא דלא עסיק
צמורה ו"ל ססס תלמיד חכם תורתו
אומנתו עוסק צה ומתהרר כל שעה
ואינו הולך ד' אמות צלל תורה:
והן אינן יודעין שעבירה מכבה
מצוה. תימה והא אמר לעיל
צין לרצ יוסף צין לרצ מלצה אגוני
מגנא מן הפורענות אפילו צעידנא
דלא עסיק צה ועצירה מכבה מלצה
לאו מלהגין מן היסורין קאלמר אלל
מליטול שכל לעמיד צלל כמו פפרש"י:
צן

בהתהלכך תנחה אותך זה העוה"י בשבךך תשמור עליך זו מיתה והקצות
היא תשיחך לעתיד לבא משל לאדם שהיה מהלך באישון לילה ואפילה ומתיירא
מן הקוצים ומן הפחתים ומן הברקנים ומחיה רעה ומן (א) הליטות ואינו יודע
באיזה דרך מהלך נודמנה לו אבוקה של אור ניצל מן הקוצים ומן הפחתים
ומן הברקנים ועדיין מתיירא מחיה רעה ומן הליטות ואינו יודע באיזה דרך
מהלך. כיון שעלה עמוד השחר ניצל מחיה רעה ומן הליטות ועדיין אינו
יודע באיזה דרך מהלך הגיע לפרשת דרכים ניצל מכולם ד"א עבירה מכבה
מצוה ואין עבירה מכבה תורה שנאמר כ"מ רבים לא יוכלו לכבות את
האהבה א"ר יוסף מצוה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא בעידנא דלא עסיק
בה אגוני מגנא אצולי לא מצלא תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא
דלא עסיק בה מגנא ומצלא מתקף לה (א) רבה אלא מעתה דואג ואחיתופל
מי לא עסקי בתורה אמאי לא הגינה עליהו אלא אמר רבא תורה בעידנא
דעסיק בה מגנא ומצלא בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגנא אצולי לא
מצלא מצוה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה אגוני
מגנא אצולי לא מצלא רבינא אמר לעולם זכות תורה ודקאמרת אינה
מצווה ועושה נהי דפקודי לא מפקדא באגרא (א) דמקדן ומתניין בנייהו
ונטרן להו לגביריהו עד דאתו מבי מדרשא מי לא פלגאן בהדיהו מאי
פרשת דרכים א"ר חסדא זה ת"ח ויום מיתה רב נחמן בר יצחק אמר זה
ת"ח ויראת חטא מר זוטרא אמר זה ת"ח דסלקא ליה שמעתתא אליבא
דהלכתא ד"א עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה א"ר יוסף דרשה
רבי מנחם בר יוסי להאי קרא כי סיני (א) ואילמלא דרשוה דואג ואחיתופל הכי
לא דרפו בחר דוד דכתיב (א) לאמר אלהים עזבו וגו' מאי דרשו (א) ולא
יראה בך ערות דבר וגו' והן אינן יודעין שעבירה מכבה מצוה ואין
עבירה מכבה תורה מאי בוז יבוז לו אמר עולא לא בשמיעון אחי עוריה ולא
ושבנא אחי הוה הלל עסק בתורה שבנא עבר עיסקא לסוף א"ל תא
נערוב וליפלוג יצתה בת קול ואמרה אם יתן איש את כל הון ביתו וגו':
אומר

רשעים גמורים כלומר אמאי לא תלילו מן העצירות: לעולם זכות דמורה. ולא שעוסקת צמורה אלל שטורחת צבנה וצבעלה שיעסקו:
דמקדן ומתניין. שטורחת על צניהן להצילן לזית הספר לקרוא מקרא ולשנות משנה: **ונטרן לגביריהו.** וממתינות לצעילתן שיהאין
לעיר אחרת ללמוד תורה: **מאי פירש.** מהו דמהלך להגיע לפרשת דרכים דהא אבוקה היינו מלצה עמוד השחר היינו מלצה אלל פירש
דרכים מאי היא: **ויס המיסה.** והוא תלמיד חכם ציוס ומתו וידע שלא פירש לפרוק מעליו עול מורה: **ויראת חטא.** זכה ליראת
חטא אחר שזכה לתורה ניצל מכולן שהמורה מלמדתו דברי מלצה ודברי איסור וממה שהוא צריך לפרוש ויראת חטא מונעו מלדקוף
אחרי יצור: **דסלקא ליה שמעתתא אליבא דהלכתא.** וה"ק עלה עמוד השחר ניול מן הסיה כו' זכה לתורה ניול מלצה"ר ומן החטא
ועדיין אינו יודע באיזה דרך מהלך אם יזכה שיסייעוהו מן השמים להתקבל דבריו צין תצויה להורות כהלכה וכמשפט הגיע לפרשת
דרכים כלומר זכה לכן ניול מכולם: **לאמר אלהים עזבו.** כך היו אומרים עליו אלהים עזבו שזא על אשת איש ואין אנו נענשין עליו
רדפו ותפסוהו כי אין מלל אין לו זכות שיללנו שהעצירה כזתה וזיתו: **לא יראה צך.** עצירה ואם יראה וצז מאחרין: **שמעון אחי**
עוריה. תנא הוא צמשה קמיתא דזבחים ולמד תורה על ידי אחיו שהיה עוסק בפרקמטיא כדי שיהיו בוכות למדורו של שמעון לכן הוא
נקרא על שם עוריה אחיו. וכן ר' יוחנן למד ע"י השהא שהי' מפרנסו: **הלל עסק בתורה.** מתוך עני רצ דמפרש צמס' יוחנן (דף לה):
לימדה